[16]

మొహమాటం

శాస్త్రి రైలుదిగి అడుగులో అడుగు వేసుకొంటూ, చాలా దీక్షగా ఆలోచిస్తూ ఇంటివైపుకు నడుస్తున్నాడు.

ఇప్పుడింత మెల్లగా నడుస్తున్నాడుగాని వెళ్ళేటప్పుడు మహాజోరుగా వెళ్ళాడు. శుక్రవారం సాయంత్రం ఆరు గంటల బండికి బయలుదేరి మద్రాసువెళ్ళాడు. ఒక సినిమా యజమాని అతనిచేత పద్యాలు వ్రాయించే విషయంలో మాట్లాడటానికి రమ్మంటే! చాలా సంతోషంగా వెళ్ళాడు కూడా.

అతను బయలుదేరిన బండి బెజవాడకు రాత్రి ఎనిమిదింటికి చేరుతుంది. మద్రాసు వెళ్ళవలసినవాళ్ళు అంతా ఆ బండికే బయలుదేరుతారు.

అల్లాగ వెళ్ళినవాళ్ళు బెజవాడలో ఎనిమిదింటికి దిగి హోటలులో భోజనంచేసి కాసేపు విశ్రాంతి తీసుకొని పదింటికి మద్రాస్ మెయిల్ ఎక్కుతారు. ఈ బండికీ ఆ బండికీ మధ్య రెండు గంటల వ్యవధి ఉంది.

అందుకనే జానకి అతనితో చెప్పింది... "బెజవాడలో బండిదిగి వెంటనే జట్కా అయినా చేసుకొని మా అక్కయ్య గారింటికెళ్ళి ఇవి ఇయ్యండి......మరిచిపోయి మద్రాసు బండి ఎక్కేరు!

తప్పకుండా ఇయ్యండేం, మద్రాసునుంచి వచ్చేటప్పుడు దిగి ఇద్దామనుకోనేరు. ఎందుకూ మద్రాసుదాకా ఇవి మోసుకుపోవటం—దారిలో వాళ్ళింట్లోపారేసి పొయ్యేదానికి!

మా అక్కయ్య పిల్లలతో చేసుకోలేక ఓ వంద అప్పడాలు ఒత్తి పంపవే అమ్మాయీ అని అడిగింది. చేతులు పడిపోయేలాగున ఒత్తాను. ఎంత జాగ్రత్తగా తీసుకెడతారో ఏమో, తెలిసిందా అండి!"

తెలిసిందని శర్మ తలఊపాడు.

అయినా జానకికి అనుమానమే అతనికి తెలిసిందో లేదోనని! అసలు మామూలు మనిషికి ఉన్న తెలివితేటలు శర్మకు ఉన్నవని ఆపిల్ల అనుకొని ఉన్నట్లయితే అన్నిసార్లు చెప్పదు. జానకి ఇంకా చెప్పింది.

"చూడండి పైబల్లమీద పెట్టి దిగేటప్పుడు మరచిపోయేరు"

"స్టేషనులో జనం ఎక్కేటప్పుడు దిగేటప్పుడు సందడిలో ఎవరైనా చేతబట్టుకుపోతారేమో చూస్తుండండి"

"ఆ బుట్టపైన బియ్యపుబస్తాలు పడేస్తారు, దిక్కులు చూస్తూ కూర్చోకండి!"

"ఎప్పుడూ ఆలోచిస్తూ కూర్చోకండి. ఒకటే పరధ్యాన్నంమీకు! ఎవరైనా ఎత్తుకెడుతున్నా ఏమీ తెలియదు మీకు! జాగ్రత్తసుమండీ!"

"బెజవాడలో జాగ్రత్తగా దిగండి. బుట్ట ప్లాట్ఫారం మీద ఎవరికైనా అందించి తరువాత మీరు దిగండేం!"

"బుట్ట అందుకొన్నవాణ్ణి కాస్త, ఓ కంటితో చూస్తుండండి—వాడు ఆ పళంగా పట్టుకుపోతాడేమో"

ఇల్లా చెపుతునే ఉంది జానకి—శర్మ బుట్టా, బెడ్డింగూ బెట్టాలో పెట్టుకొని కూర్చున్న తరువాత కూడా శర్మ,

జానకి చెపుతున్న మాటలన్నీ జాగ్రత్తగా విన్నాడు. తెలిసిందా అని మధ్యమధ్య జానకి అడుగుతూ ఉంటే, శర్మ తెలిసిందని జవాబులు చెప్పాడు.

తనకు అన్నిసార్లు ఆ విషయాన్ని గురించి చెప్పటం అవసరమేనని శర్మకూడా అనుకొని ఉంటాడు. లేకపోతే విసుక్కునేవాడేగా! జట్కా కనపడుతూ ఉన్నంతసేపూ జానకి అతని వంకే చూస్తూ నిలబడి, జట్కా మలుపు తిరిగిన తరువాత నిస్పృహతో లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

శర్మ జట్కాలో కూర్చున్నప్పుడు ఆ అప్పడాలబుట్ట వంకే చూస్తూ కూర్చున్నాడు. తన జీవిత సౌఖ్యంఅంతా ఆ బుట్టను జాగ్రత్తగా తీసికెళ్ళి, జానకి అక్కగారికి ఇయ్యటం మీద ఆధారపడి ఉందీ...అని శర్మగ్రహించాడు. బెజవాడ లో దిగి, అవి ఇచ్చేస్తే, అతనికిసగం భారం తీరిపోతుంది. ఆ తరువాత హాయిగామద్రాసు ప్రయాణంచేయవచ్చు.

౨

శర్మదురదృష్టమనండి,ఖర్మంఅనండి,ఏమైందిఅంటే, ఆరోజురైలు, అంటేబందరు నుంచిబెజవాడపోతున్నబండికౌత రం స్టేషనులో ఉండిపోయింది. ఎదురుగావస్తున్న బండి ఒకటి రైలుపట్టాలమీదనుంచి తొలిగిపోయిందట. కౌతరం స్టేష న్నుంచి పనివాళ్ళు, వెళ్ళి పట్టాలు బాగుచేసి ఆ రైలును తీసుకొచ్చేసరికి గంటన్నర ఆలస్యం అయింది.

శర్మ బెజవాడచేరేసరికి మెయిల్ రానే వచ్చింది. ఆ మెయిల్‌కు శర్మ వెళ్ళితీరాలె. ఈ అప్పడాల బుట్టసంగతే శర్మకు సమస్య అయిపోయింది. దిగి, గవర్నరుపేటలో ఉన్న వదినగారింట్లో ఇచ్చివచ్చే వ్యవధిలేదు. ఎవరికైనా ఇచ్చి పంపుదామన్నా ఎరుగున్నవాళ్ళుఎవ్వరూ కనిపించలేదు.

ఇక ఆలోచించటానికైనా టైములేదు. శర్మ ఈబండి దిగి ఆబండి ఎక్కాడు. అతను కూర్చున్నాడు, బండికదిలింది. ఇంకేంచేస్తాడూ ? ఆబుట్ట కూడా తనతో మద్రాసు రావలసిందే.

తిరుగు ప్రయాణంలోబెజవాడలో దిగి ఆ బుట్టనువదిన గారికి ఇవ్వాలె, అదొక్కటే మార్గం. అంతకంటె ఏం చేస్తాడు ?

సోమవారం ప్రొద్దున పదిగంటలకు స్కూలుకు అందుకోవాలె. బెజవాడలో దిగటానికి వ్యవధివుంటుందా ? మద్రాసులో ఎప్పుడు ఏ బండికి బయలుదేరితే ఈ పని తను చేయగలుగుతాడు ? ఈ ప్రశ్నలన్నీ అతణ్ణి బాధపెట్టినవి.

మెయిల్ కాస్త ఖాళీగానే వుంది. పైచెక్కమీద పరుపు పరచి, రైల్వేగైడు తీసి ఈ ప్రశ్నల కన్నిటికీ సమాధానంకోసం చూశాడు

శర్మ శనివారం మధ్యాహ్నం మద్రాసుచేరి ఆసాయంత్రమే ఆ సినిమా ఆయనతో మాట్లాడుతాడు. ఆ రోజు సాయంత్రం మెయిల్ అందదు. ఆదివారం ఎక్సుప్రెస్ ఎక్కుతాడు. సాయంత్రం నాలుగుగంటలకు బెజవాడ చేరితే ఆ బుట్ట జానకి అక్కకు యిచ్చి ఎనిమిదిగంటలకే బందరుబండి

ఎక్కుతాడు. అయితే ఎక్స్ప్రెస్ టైముకు రాకపోవచ్చు. రైలు అన్నతరువాత ఓ గంట ఇటూ రావచ్చుగదా ! అట్లాంటప్పుడు ఆదివారంరాత్రి బెజవాడలో వుండిపోయి తెల్లవారుఝామున నాలుగుగంటలబండిఅందుకున్నా సోమవారం స్కూలుకు అందుకోవచ్చు.

ఇంత ఆలోచించి అన్నిటికి అన్ని సరిపోయినవని తోచినతరువాత శర్మ మనస్సు కాస్త కుదుటబడ్డది. అంతవరకు అతడు ఈ బుట్టసంగతి ఎట్లాగా అని బెంగపెట్టుకొన్నాడు.

" ఈ బుట్ట మా అక్కయ్యకు ఇచ్చి మరీ వెళ్లండి" అని జానకి చెప్పిన మాట శర్మ చెవులలో గింగురుమంటూనేఉంది. కాని ఏంజేస్తాడు ! రైలు ఇల్లాగ మోసగిస్తుందని అతనికేం తెలుసు ! "ఇల్లా అయింది. దిగి వెళ్లటానికి టైము లేకపోయింది" అని చెబితే, జానకి మటుకు వినకపోతుందా అని శర్మ తనకు తానేధైర్యం చెప్పుకొన్నాడు.

తన తప్పు ఏమన్నా ఉందా అని శర్మ చాలాతీవ్రంగా ఆలోచించాడు. అతడు బి. ఏ. పరీక్షకువెళ్ళినప్పుడు గ్రేమేరియన్సు ఫ్యూనరల్ అనే ఖండకావ్యాన్ని అర్థంచేసుకొంటానికి కూడా, ఇంతగా ఆలోచించి ఉండడు.

తెనాలిదాకా ఈ విషయమై ఆలోచించినా ఏమీ తేలలేదు. అప్పుడు శర్మ అక్కడదిగి, కాస్త కాఫీపుచ్చుకొని, మళ్ళీ వచ్చి పడుకొని, దిండుపై తలపెట్టి దీపంవంకచూస్తూ మళ్ళీ ఆలోచిస్తే, చివ్వరకు అతనికి ఆకాశవాణి చెప్పినట్లు తోచింది. తన తప్పు ఇందులోకొంచెంకూడా లేదూ అని !

అయితే ఒకటి—

ఇంత అవస్థ తెచ్చి పెట్టుకోకుండా ఉండవలసింది. "ఈ బుట్ట నేను దీసుకొనిపోను. మీ వాళ్ళు ఎవరైనా వస్తే వాళ్ళ చేతికిచ్చి పంపు" అని, చెప్పిచూడాలిసింది.

ఆ అమ్మాయి బుట్టను జాగ్రత్తగా తీసుకొని వెళ్ళటాన్నిగురించి అన్ని రకాలుగా చెప్పి, "తెలిసిందా" అనిఅడిగినప్పుడు, "తెలియలేదు"—అని అన్నట్లయితే ఎట్లాఉండేదో... అర్థమైందని గంగిరెద్దులాగ తలఊపక, అదే అతను చేసిన పొరపాటు. అయిపోయిందేమో అయిపోయింది. ఇప్పుడు అతడు చేయాలిసిన పనిఒకటే. ఆ బుట్టను జాగ్రత్తగా మద్రాసు తీసికెళ్ళి మళ్ళీ జాగ్రత్తగా తీసుకొనివచ్చి ఇయ్యవలసిన చోటఇచ్చేయటం. ఆ కర్తవ్యంమటుకు శర్మ గట్టిగా గుర్తించాడు. అందుకనే పసిబిడ్డపైన తల్లి చెయ్యివేసి పడుకున్నట్లు శర్మ ఆ బుట్టపైన చెయ్యివేసి పడుకొన్నాడు!

మద్రాసులో దిగి శర్మ, బుట్టా, బెడ్డింగూ, తీసుకొని శాస్త్రిఇంటికి వెళ్ళాడు. శాస్త్రిఇంటికి వెళ్ళటానికి రెండు బలమైన కారణాలున్నవి. హోటలులో ఈ రెండూ పడేసి, తాను ఊళ్లోకి వెడితే హోటల్లోఎవరైనా, ఆ బుట్టలోనుంచి అప్పడాలు కొన్ని తీసేతీయవచ్చు. లేకపోతే, ఎవరైనా ఎత్తుకొనిపోయినాపోవచ్చు! అంత విలువైన వస్తువును పదిమంది వచ్చిపొయ్యే హోటల్లో పెట్టడం మంచిదికాదు. శాస్త్రితనకు బాల్యస్నేహితుడు. అక్కడయితే సురక్షితంగాఉంటుంది. అదీకాక హోటలులో బసచేస్తే రోజుకు అయిదురూపాయలు అనవసరమైనఖర్చు. శర్మ అందుకనే శాస్త్రి ఇంటికి వెళ్లాడు.

శాస్త్రి శర్మ చాలా దగ్గర స్నేహితులు. చిన్నప్పుడు చదువుకొన్నాంకూడాను. శర్మ శాస్త్రితోనేగాక, శాస్త్రి భార్యతోకూడా చాలా చనువుగాఉంటాడు. ఆ అమ్మాయి "అన్నయ్యా, అన్నయ్యా" అంటూ శర్మను ఎంతో ప్రేమగా చూస్తుంది. ఎంతో ఆలోచించి, అక్కడికి వెళ్లటమే అన్నివిధాల మంచిదని శర్మ నిశ్చయించుకొన్నాడు. శర్మ ఏ పనిచేసినా కాస్త వెనకా ముందూ, ఆలోచించే చేస్తాడు.

శర్మనుచూచి ఆ పిల్ల చాలా సంతోషంతో "అన్నయ్య వచ్చాడండి!" అంటూ భర్తతో చెప్పింది. శాస్త్రికూడా చాలా సంతోషించి శర్మను వెంటనే స్నానం చేసి భోజనానికి రమ్మని త్వరపెట్టాడు.

స్నానం అయిపోయింది. స్నేహితులు ఇద్దరూభోజనానికి కూర్చున్నారు. ఇంతలో ఆఅమ్మాయి "ఏమండోయ్!" అని పెద్దగా అరచి పకపక నవ్వటంసాగించింది.

ఏమిటా అని ఇద్దరూ చూస్తుండగానే ఆ అమ్మాయి "నేనింకా చూడనేలేదు, తెలివితక్కువదాన్ని. చూశారా అన్నయ్య అప్పడాలు తెచ్చారండీ మనకు. చెప్పవేం అన్నయ్యా" అంటూ పసిపిల్ల నెత్తుకన్నట్లు ఆ బుట్ట నెత్తుకొచ్చి శాస్త్రికి చూపించింది. శాస్త్రి సంతోషించి "శర్మసంగతి నేను చిన్నప్పటినుంచీ ఎరుగుదును. మహాఆర్భాటంగా చెప్పే మనిషి కాదు" అన్నాడు. శర్మనవ్వి, ఏంచెప్పుమా అని ఆలోచిస్తున్నాడు. ఇంతలో శాస్త్రి పెళ్ళాంతో "ఓసి తెలివితక్కువ మొద్దూ, అవి ముందు పెట్టుకొని కూర్చోకు. ఎవ

రైనా వచ్చారాలంటే గద్ద తన్నుకుపోయినట్లు తన్నుకుపో తాడు''—అన్నాడు.

ఆ అమ్మాయి ముసిముసినవ్వులు నవ్వుకొంటూ అప్పడాలు ఒక్కొటొక్క టే తీసి లెక్క పెడుతున్నది.

ఇలాగ అప్పడాలన్నీ ముందేట్టుకొని కూర్చోడం శాస్త్రికి ఏమాత్రమూ యిష్టంలేదు. “మన తెలుగువాళ్ళు అయిదారు కుటుంబాలవాళ్ళు వున్నారు ఈ ప్రాంతాల. వాళ్ళందరూ మన ఇంటికి ఎప్పుడూ వస్తూనేవుంటారు. ఈ అప్పడాలు చూస్తే ఇక బ్రతకనిస్తారా, తలా ఒకటి పట్టు కెళితే అయిపాయె! ఎట్లావద్దంటాము—ఏమంటావు'' అన్నాడు శాస్త్రి శర్మవైపు తిరిగి. ఆ సంగతినిజమేనని శర్మ ఒప్పుకొన్నాడు.

ఈ లోపున ఆ అమ్మాయి ఆ వందా లెక్క పెట్టి ఇంతముఖం చేసుకొని సంతోషంతో—“వందవున్నాయండీ మనకు మూడు నెలలొస్తాయి'' అన్నది.

శాస్త్రి ఆ అమ్మాయివంక చిరాకుగా చూస్తూ— “అవునుగాని ఇప్పుడైనా అవి ఎక్కడైనా కనపడనిచోట జాగ్రత్తచెయ్యి'' అన్నాడు. ఆ అమ్మాయి ఆ బుట్టాబుట్టా తీసికెళ్ళి కొయ్యపెట్టెలో పెట్టి తాళం వేసింది.

ఆ అమ్మాయి ఎంతో సంతోషించటంచూచి శాస్త్రి “ఏమిటాసంతోషం పట్టలేకుండా ఉన్నావు! తెచ్చాడులే మీ అన్నయ్య కాంగా''! అన్నాడు. “అవునండి సంతోషం అంటే సంతోషం కాదూ, మా అన్నయ్యే తెచ్చాడు, నిజమే!—మీవాళ్ళు ఎప్పుడైనా తెచ్చారాం?'' అని నిలవదీసి

అడిగింది ఆపిల్ల. దాని తరువాత కాసేపు శాస్త్రి, శాస్త్రి పెళ్లామూ సరదాగా పోట్లాడుకొన్నారు. చివరకు శాస్త్రి అన్నమాట ఏమిటీ అంటే, "సరే కాని, మా అన్నయ్య అప్పడాలు తెచ్చాడని, ఎగిరి, అందరికీ చెప్పబోకు పీక్క తింటారు" అన్నాడు—ఆ పిల్ల ఎవ్వరితోనూ చెప్పకుండా ఉంటానికి ఒప్పుకొన్నది.

"ఇక్కడ దొరికే వస్తువులు కావోయి ఇవి. పాపం నీ చెల్లెలు ఈ అప్పడాలంటే చెవికోసుకొంటుంది" అన్నాడు శాస్త్రి.

"అబ్బ! మీరుమటుకు! ఈ మద్రాను అప్పడాలు రుచీపచీ లేవు వెధవవి, మన అప్పడాలు దొరికితే బాగుండు నని ఎన్నిసార్లు అన్నారు" అన్నది ఆ అమ్మాయి.

"అయితే ఏం, నాకోసం తెచ్చాడా ఇవి? చెల్లెలు పాపం మద్రాసులో కాపరంచేస్తున్నదని నీకోసం తెచ్చాడు కాని!"—అని వరసలలోకి సరసాలలోకి దించాడు, సంభాషణను శాస్త్రి. ఆ తరువాత ఆ అప్పడాలు ఎవరి కోసం తెచ్చాడూ అన్నవిషయంపై భార్యాభర్తలు ఇద్దరూ కాసేపు వాదించుకొని, చివరకు శర్మనే అడిగారు—"నిజంచెప్పు నీవు ఎవరికోసం తెచ్చావూ?" అని. శర్మ ఉక్కిరిబిక్కిరిఅయి తెప్పరిల్లి, మర్యాదకోసం, "నీకోసమే తెచ్చానమ్మా శాస్త్రి కెందుకూ, వాడు ఎక్కడబడితే అక్కడ ఏదిబడితే అది తింటాడు" అని సరసం ఆడాడు. అంతా నవ్వుకొన్నారు.

శర్మ నవ్వుతున్నాడని, ఆ అమ్మాయీ, శాస్త్రి అనుకొన్నారు కాని, అతని గుండెలు ఎంత వేగంగా కొట్టుకొం

న్నాయూ, వాళ్లు గ్రహించలేదు—ఎట్లాగయితే శర్మకు అప్పడాలు ఒదిలిపోయినయి.

3

శర్మ శీలాన్ని విమర్శించి, మంచివాడనో, తెలివి తక్కువవాడనో, మోమాటం కలవాడనో, గుణవంతుడనో, దద్దమ్మఅనో, ఏదోవిధంగా నిర్ణయంచేయవలసిన సమయంఇది.

“ఆ అప్పడాలు మనవికావు అమ్మాయి, మా వదిన గారికి ఇమ్మని మా ఆవిడ ఇచ్చింది, ఇయ్యకపోతే మెడకాయ పిసుకుతుంది” అని ఒక్కమాట అంటే, ఆపిల్ల శర్మను చంపేదా ! అనలేకపోయినాడు శర్మ.

సినిమాయజమానితో మాట్లాడి అనుకొన్నట్లుగానే ఆదివారం రాత్రికల్లా బెజవాడచేరాడు—పాపం, ఊళ్ళోకి వెళ్ళాలిసిన అవసరం లేకపోయింది. శర్మ గవర్నరుపేటవైపు బిక్కచూపులుచూచి, ఆ రాత్రి స్టేషనులో గడిపి, ప్రొద్దున బండిలో ప్రయాణంచేసి బందరు చేరాడు.

గుమ్మంలో కాలు పెట్టటంతోటే ఆ అమ్మాయిముందు అడిగేప్రశ్నే అది—అక్కయ్యకు అప్పడాలు ఇచ్చారా అని! ఈ ప్రశ్న వస్తే ఏం జవాబు చెప్పుదాము అని అయినా శర్మ ఆలోచించుకోలేదు. మద్రాసునుంచి విచారంగా వచ్చాడు. అడగబోయే ప్రశ్నా, దానికి జవాబూ అనుకొని ఉంచుకోరూ! అయోమయం మనిషి !

శర్మ మెల్లగా నడుస్తున్నాడు. మెల్లిగా నడిస్తే ఉపాయం తోస్తుందీ! దారిలోనే అనుకోవాలిసింది. గొప్ప గొప్ప

జానకి మాట్లాడటం మొదలు పెట్టేటప్పటికి శర్మగుండె కొట్టుకు నేవి — ఆ మాటల సందర్భంలో ఆ ప్రశ్న ఎక్కడ వస్తుందో అని. అందుకే అతడు ముళ్ళమీద కూర్చున్నట్లు కూర్చుని మాట్లాడకుండా భోజనం చేస్తున్నది.

జానకి ఇంతసేపు ఆ ప్రశ్న వేయకపోవడము కూడా చిత్రంగా నేవుంది. ఊరుకొనే మనిషి కాదు మరి, ఎందుకు ఊరుకుందో ఏమిటోనని శర్మ మరీ భయపడ్డాడు.

"మీరు వెళ్ళిన రైలు కౌతరంలో పడిపోయిందటగా" అని అడిగింది జానకి. ఎంతసేపటికి శర్మ మాట్లాడకపోవడం చూచి — "పడిపోవడం కాదు, గంటన్నర ఆలస్యముగా బెజవాడ చేరింది. వెంటనే మెయిల్ ఎక్కాను. మీ వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళి వచ్చేవ్యవధి లేకపోయింది" — అన్నాడు శర్మ.

జానకి ఆ శేషప్రశ్న అడక్కపోవడం కూడా కష్టంగానే వుంది. ఏదో అది కాస్తా తేలిపోవాలనే అతను తొందర పడ్డాడని నేను అనుకొంటాను.

అప్పటికీ ఆ అమ్మాయి ఆ ప్రశ్న అడక్క "అవును లెండి ఆ సంగతి తెలుస్తూనేవుంది. అయితే ఆ అప్పడాలు మద్రాసు తీసికెళ్ళారా?" అని అడిగింది. శర్మ దీనంగా చూస్తూ, "మరేంజేసేది తీసికెళ్ళాను" అన్నాడు.

జానకి విరగబడి నవ్వి "అయ్యో ఆ బుట్టేసుకొని మద్రాసు పోయినారుటండీ! ఆ బుట్టా మీరూనా!! అందరూ నవ్వలేదూ [illegible] బుట్టా మీరూనా!" అన్నది.